

כב' בשבט תשס"ח
29 בינואר 2008
X8219

מצב התעסוקה של נשים ערביות בגילאי 18-65 לשנת 2006

לקראת ישיבת הוועדה לקידום מעמד האשה בכנסת הדנה בתעסוקת נשים במגזר הערבי עדכון המינהל למחקר וכלכלה במשרד התמ"ת את נתוני התעסוקה של נשים ערביות בגילאי 18-65 לשנת 2006, בהתבסס על סקר כוח אדם וסקר הכנסות שכירים של הלמ"ס.

להלן הממצאים העיקריים:

השכלה - כ- 50% מכלל הנשים הערביות בגילאי 18-65 בעלות השכלה נמוכה מאד (לא למדו, לא קיבלו תעודה, תעודת סיום אחרונה של ביי"ס יסודי/חט"ב), בהשוואה לכ- 10% מהיהודיות בגילאים אלו. בקרב הערביות הצעירות (18-29) שיעור בעלות השכלה נמוכה מאד נמוך יותר ועומד על 30.2%¹.

שערי ההשתתפות בכ"ע

1. סך אוכלוסיית הנשים הערביות בגילאי העבודה (18-65) הגיע בשנת 2006 לכ- 351 אלף, כאשר מתוכם 78.6 אלף משתתפות בכוח העבודה.
2. שיעור ההשתתפות בכ"ע בקרב ערביות עמד על כ- 22.4% בהשוואה ל- 70.6% בקרב יהודיות בגילאים אלה.

שיעור התעסוקה

שיעור התעסוקה של ערביות עמד בשנת 2006 על 18.6%. ככל שרמת ההשכלה גבוהה יותר כן שיעור התעסוקה גבוה יותר, הן בקרב ערביות והן בקרב יהודיות. שיעור התעסוקה של נשים ערביות שלא למדו או שלא סיימו ביי"ס יסודי עמד על 3.6% בהשוואה ל- 64.8% בקרב בעלות תעודה מביי"ס על תיכוני או תעודה אקדמית כלשהי. שיעור התעסוקה של נשים יהודיות שלא למדו או שלא סיימו ביי"ס יסודי עמד על 25.8% בהשוואה ל- 79.0% בקרב בעלות תעודה מביי"ס על תיכוני או תעודה אקדמית כלשהי.

תעסוקה לפי ענף כלכלי ומשלח יד

1. מהשוואת התפלגות המועסקות הערביות והיהודיות לפי ענפים כלכליים עולה כי ההבדלים הבולטים הינם בתחום הבנקאות והשירותים העסקיים ובתחום החינוך: 42.5% מהמועסקות

¹ שיעור בעלות השכלה נמוכה מאד בקרב יהודיות צעירות (18-29) עומד על 6.3%.

הערביות עובדות בתחום החינוך, בהשוואה ל- 20.5% בקרב היהודיות; 9.3% מהמועסקות הערביות עובדות בבנקאות ובשירותים עסקיים, בהשוואה ל- 17.3% מסך המועסקות היהודיות.

2. מהשוואת התפלגות המועסקות הערביות והיהודיות לפי משלח יד עולה כי ההבדלים הבולטים הינם כדלהלן: במקצועות אקדמיים ומנהליים מועסקות 12.1% מהערביות בהשוואה ל- 19.3% מהיהודיות; במקצועות חופשיים וטכניים (כולל מורות ואחיות שאינן בעלות תואר אקדמי) מועסקות 33.6% מהערביות בהשוואה ל- 19.5% מהיהודיות; 10.4% מהמועסקות הערביות הן עובדות בלתי מקצועיות, בהשוואה ל- 6.2% מהיהודיות.

מספר שעות עבודה שבועיות

1. מועסקות ערביות שכירות עובדות בממוצע 31.4 שעות שבועיות, בהשוואה ל- 35.3 שעות שבועיות שעובדות בממוצע המועסקות היהודיות, פער של 12%.

2. בכל קבוצות ההשכלה למעט בקבוצת 12 שנות לימוד עם בגרות הפער בשעות העבודה בין היהודיות לערביות עמד על 10-12%, ואילו בקבוצת 12 שנות לימוד עם בגרות נמצא פער של 21% בשעות העבודה בין המגזרים.

שיעור האבטלה

1. שיעור האבטלה בקרב הנשים הערביות בגילאי 18-65 עמד על 16.8% בהשוואה ל- 8.3% בקרב יהודיות. ממוצע משך חיפוש העבודה של ערביות עמד על כ- 64 שבועות בהשוואה לכ- 31 שבועות בקרב יהודיות.

2. במגזר הערבי, שיעור העובדות חלקית שלא מרצון (מועסקות שחיפשו עבודה במשרה מלאה או עבודה נוספת אך לא מצאו) מסך המועסקות עמד על 17.7%, בהשוואה ל- 7.5% בקרב נשים במגזר היהודי.

3. אחוז המתאימות (נשים שאינן בכ"ע אך היו מעוניינות לעבוד והיו זמינות לעבוד אילו הוצעה להן עבודה מתאימה) עמד על 11.6% מהנשים הערביות שבכח העבודה, בהשוואה לכ- 1% בקרב נשים יהודיות.

שכר ברטו

1. השכר החודשי הממוצע של נשים ערביות שכירות בגילאי 18-64 עמד בשנת 2006 על 3,847 ₪, בהשוואה ל- 5,661 ₪ בקרב יהודיות. משמע, השכר החודשי הממוצע של נשים יהודיות גבוה בכ- 47% מזה של הערביות. הפער בשכר בין ערביות ליהודיות מצטמצם כאשר בודקים שכר לשעה: השכר הממוצע לשעה של ערביות עומד על 31.4 ₪ בהשוואה ל- 39.7 ₪ בקרב יהודיות, והשכר לשעה של היהודיות גבוה ב- 26% מזה של ערביות.

2. רמת השכר עולה ככל שרמת ההשכלה עולה הן בקרב הערביות והן בקרב היהודיות. השכר החודשי הממוצע של ערביות בעלות השכלה של עד 9 שנות לימוד עמד על 2,607 ₪, בהשוואה לשכר של 4,419 ₪ בקרב בעלות השכלה של 13 שנות לימוד ומעלה. השכר החודשי הממוצע של יהודיות בעלות השכלה של עד 9 שנות לימוד עמד על 3,260 ₪, בהשוואה לשכר של 6,645 ₪ בקרב בעלות השכלה של 13 שנות לימוד ומעלה.

3. ברמות השכלה גבוהות פערי השכר בין ערביות ליהודיות גדלים. שכר חודשי של יהודיות בעלות השכלה של עד 9 שנות לימוד גבוה ב- 25% משכר ערביות ברמת השכלה זו, בהשוואה להפרש של 50% בקרב קבוצת ההשכלה של 13 שנות לימוד ויותר. **בשכר לשעה**, אין פער בין ערביות ליהודיות ברמת השכלה של עד 9 ש"ל, ואולם בקבוצת ההשכלה של +13 שנות לימוד הפער עומד על 31%.

משתכרות עד שכר מינימום

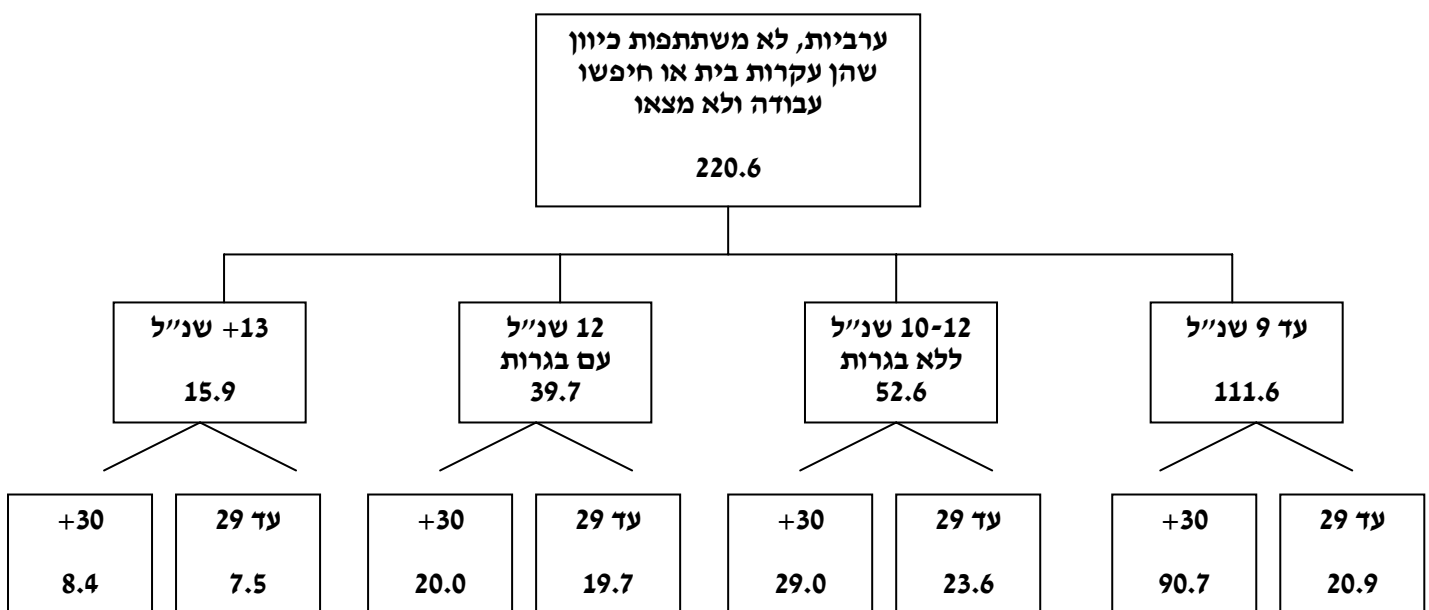
1. 51.4% מהמועסקות הערביות השכירות בגילאי +18 משתכרות עד שכר המינימום, בהשוואה ל- 34.6% מהיהודיות.
2. 37.1% מהמועסקות הערביות, העובדות למעלה מ- 35 שעות בשבוע, משתכרות עד שכר מינימום, בהשוואה ל- 15.3% מהיהודיות.
3. 7.6% מהמועסקות הערביות משתכרות מעל השכר הממוצע במשק, בהשוואה ל- 23.9% מהיהודיות.

אינן משתתפות בכ"ע

1. 272.3 אלף נשים ערביות בגילאי העבודה (18-65) אינן משתתפות בכ"ע, ושיעורן מגיע ל- 77.6% מהאוכלוסייה.
2. הסיבות המרכזיות לאי השתתפות בכ"ע הינן: נשים שהינן עקרות בית - 77.9%, ולימודים - 10.7%.
3. מבדיקת המלאי הפוטנציאלי של נשים היכולות להשתלב בעבודה (נשים שלא משתתפות בכ"ע כיוון שהן עקרות בית או שחפשו עבודה ולא מצאו) לפי קבוצות גיל ורמת השכלה עולה התמונה המתוארת בתרשים להלן:

נשים ערביות שלא משתתפות בכ"ע כיוון שהן עקרות בית או שחיפשו עבודה ולא מצאו,

2006, באלפים

מקור: סקר כ"א, 2006, למ"ס. עיבודים מיוחדים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת.

נספח לוחות

לוח 1: דיוקן תעסוקתי של ערביות ויהודיות בגילאי 18-65 לפי קבוצות גיל, 2006, באלפים ובאחוזים

יהודיות			ערביות			
45-65	18-44	סה"כ	45-65	18-44	סה"כ	
						באלפים
608.4	1034.5	1642.9	83.3	267.5	350.8	סה"כ האוכלוסייה
401.0	759.2	1160.2	10.8	67.8	78.6	משתתפים בכ"ע
375.6	688.2	1063.8	9.4	56.0	65.4	מהם: מועסקים
25.4	71.0	96.4	(1.4)	11.8	13.2	מובטלים
6.3	5.5	11.8	-	8.6	9.1	מתייאשים(2)
137.9	244.5	382.4	4.5	30.3	34.5	מועסקים חלקית
29.0	51.2	80.2	(1.1)	10.5	11.6	מועסקים חלקית שלא מרצון(1)
						באחוזים
1.6	0.7	1.0	-	12.7	11.6	% המתייאשים מכח העבודה
7.7	7.4	7.5	11.7	18.8	17.7	% שלא מרצון מסך המועסקים
65.9	73.4	70.6	13.0	25.4	22.4	שעור השתתפות
61.7	66.5	64.8	11.3	20.9	18.6	שעור תעסוקה
6.3	9.4	8.3	(13.0)	17.4	16.8	שעור אבטלה
43.9	25.7	30.5	(84.9)	61.3	63.8	ממוצע משך אבטלה, בשבועות

(1) מועסק חלקית שלא מרצון הנו מועסק שחיפש עבודה במטרה להגדיל את היקף משרתו.
 (2) מתייאש הנו אדם שאינו בכ"ע אך היה מעוניין לעבוד והיה זמין לעבוד אילו הוצעה לו עבודה מתאימה.

מקור: סקרי כ"א 2006, למ"ס. עיבודים מיוחדים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת.

לוח 2: נשים ערביות ויהודיות לפי תעודה אחרונה, גילאי 18-65, 2006, באלפים ובאחוזים

מועסקות				כלל האוכלוסייה				
יהודיות		ערביות		יהודיות		ערביות		
שעור אלפים	שעור אלפים	שעור אלפים	שעור אלפים	אחוזים אלפים	אחוזים אלפים	אחוזים אלפים		
תעסוקה	תעסוקה	תעסוקה	תעסוקה					
64.8	1063.8	18.6	65.4	100%	1642.9	100%	350.9	סה"כ <u>תעודה אחרונה</u>
25.8	7.8	3.6	1.9	1.8	30.2	15.1	53.0	לא קיבלו תעודה (1)
40.3	62.6	7.1	8.5	9.5	155.3	34.3	120.3	בי"ס יסודי וחט"ב
56.6	158.9	13.6	4.9	17.1	280.7	10.3	36.0	תיכון ללא בגרות
58.1	259.1	16.4	13.9	27.2	446.3	24.2	85.0	בגרות
79.0	560.1	64.8	35.7	43.2	709.1	15.7	55.1	על תיכוני ומעלה

(1) כולל לא למדו.

מקור: סקרי כ"א 2006, למ"ס. עיבודים מיוחדים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת.

לוח 3: מועסקות ערביות ויהודיות לפי ענף כלכלי ומשלח יד, בגילאי 18-65, 2006, באלפים ובאחוזים

יהודיות		ערביות		
אחוזים	אלפים	אחוזים	אלפים	
7.0%	74.0	6.3%	4.1	עצמאיות (1)
100%	1063.8	100%	65.4	ענף כלכלי
9.8	104.2	5.3	3.7	חקלאות ותעשייה
5.6	58.4	2.0	1.3	בינוי חשמל מים ותחבורה
15.7	167.2	14.1	9.2	מסחר ⁽²⁾ ואירוח
17.3	184.4	9.3	6.1	בנקאות ושירותים עסקיים ⁽³⁾
4.6	48.9	3.5	2.3	מינהל ציבורי
20.5	218.5	42.5	27.8	חינוך
16.9	180.2	17.7	11.6	שירותי בריאות ⁽⁴⁾
8.8	93.9	5.1	3.3	שירותים קהילתיים ⁽⁵⁾ ולמ"ב
0.7	8.2	0.2	0.1	אחרים ⁽⁸⁾
100%	1063.8	100%	65.4	משלח יד⁽⁹⁾
19.3	20.6.1	12.1	7.9	אקדמיים ומנהלים
19.5	207.0	33.6	22.0	חופשים וטכניים
26.8	285.3	17.1	11.2	עובדי פקידות
23.4	248.7	22.5	14.7	עובדי מכירות ושירותים ⁽⁶⁾
3.9	41.7	4.3	2.8	עובדים מקצועיים ⁽⁷⁾
6.2	66.2	10.4	6.8	עובדים בלתי מקצועיים

(1) כולל מעבידים (2) מסחר סיטוני וקמעוני ותיקונים (3) כולל: ביטוח ומוסדות פיננסים אחרים (4) כולל רווחה וסועד (5) כולל: שירותים חברתיים, אישיים ואחרים (6) כולל: עובדי מכירות ועובדי שירותים (7) בחקלאות, בתעשייה ובבינוי. (8) לרבות לא ידוע. (9) סה"כ אינו מסתכם לסך הרכיבים בשל הלא ידוע.
מקור: סקרי כ"א 2006, למ"ס. עיבודים מיוחדים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת.

לוח 4: ערביות ויהודיות שכירות לפי שכר לחודש ולשעת עבודה, שעות עבודה לשבוע והשכלה

בגילאי 18-64, 2006

יחס השכר ⁽²⁾	ערביות	יהודיות ⁽¹⁾	סה"כ		
1.47	3,847	5,661	5,569	שכר חודשי	סה"כ
1.26	31.4	39.7	39.2	שכר לשעה	
1.12	31.4	35.3	35.1	מספר שעות עבודה שבועיות	
1.25	2,607	3,260	3,164	שכר חודשי	0-9
1.00	26.4	26.4	26.4	שכר לשעה	
1.12	28.9	32.3	31.8	מספר שעות עבודה שבועיות	
1.33	2,986	3,975	3,928	שכר חודשי	10-12 ללא בגרות
1.23	23.3	28.6	28.4	שכר לשעה	
1.10	32.6	35.7	35.6	מספר שעות עבודה שבועיות	
1.55	3,081	4,776	4,722	שכר חודשי	12 ש"ל עם בגרות
1.06	29.8	31.6	31.5	שכר לשעה	
1.21	30.7	37.1	36.9	מספר שעות עבודה שבועיות	
1.50	4,419	6,645	6,531	שכר חודשי	+13
1.31	35.4	46.4	45.8	שכר לשעה	
1.12	31.2	35.0	34.8	מספר שעות עבודה שבועיות	

(1) יהודיות ואחרות (2) היחס בין יהודיות לערביות.

מקור: למ"ס, סקר הכנסות 2006, עיבודי מינהל מחקר וכלכלה.

לוח 5: ערביות ויהודיות שכירות בגילאי 18+ לפי קבוצות שכר לחודש, 2006

יהודיות ⁽²⁾			ערביות			
עובדות מעל 35 שעות בשבוע	עובדות עד 35 שעות בשבוע	סה"כ מועסקות ⁽¹⁾	עובדות מעל 35 שעות בשבוע	עובדות עד 35 שעות בשבוע	סה"כ מועסקות ⁽¹⁾	
541.4	465.3	1007.4	21.5	39.1	60.7	סה"כ ⁽³⁾
100%	100%	100%	100%	100%	100%	סה"כ עד מחצית משכ"מ ⁽⁴⁾
3.7%	26.1%	13.6%	4.2%	26.0%	17.1%	ממחצית שכ"מ עד לשכ"מ
11.6%	33.0%	21.0%	32.9%	35.3%	34.3%	משכ"מ עד השכר הממוצע במשק
50.3%	30.3%	41.5%	53.1%	32.7%	41.0%	משתכרות מעל השכר הממוצע
34.4%	10.6%	23.9%	9.9%	6.1%	7.6%	

(1) הסה"כ כולל מספר שעות לא קבוע/לא ידוע. (2) יהודיות ואחרות (3) נתוני הסה"כ מתבססים על סקר כ"א,

2006, למ"ס. (4) שכר המינימום הממוצע לשנת 2006 עמד על 3,459 ₪.

מקור: סקר הכנסות 2006, למ"ס. עיבודים מיוחדים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת.

לוח 6: ערביות ויהודיות בגילאי 18-65 שאינן משתתפות בכ"ע לפי הסיבה, 2006

	יהודיות		ערביות	
	אחוזים	אלפים	אחוזים	אלפים
סה"כ	100%	468.4 ¹²	100%	271.4 ¹¹
לימודים	14.8	69.2	10.7	29.1
מחלה/נכות	15.7	73.4	4.3	11.7
פנסיה	16.5	77.5	2.5	6.8
עבודה עונתית	0.3	1.4	0.0	0.1
חיפשה עבודה ולא מצאה	4.0	18.8	3.4	9.3
עקרת בית	30.1	141.1	77.9	211.4
אחר	17.5	82.2	0.6	1.6
לא ידוע	1.0	4.8	0.5	1.4

(1) 800 נשים ערביות נוספות עבדו עד 9 חודשים בשנה האחרונה, ולכן לא נשאלו לגבי סיבה לאי השתתפות.
 (2) 14.3 אלף נשים יהודיות נוספות עבדו עד 9 חודשים בשנה האחרונה, ולכן לא נשאלו לגבי סיבה לאי השתתפות.
 מקור: סקר כ"א 2006, למ"ס. עיבודים מיוחדים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת.

לוח 7: ערביות ויהודיות שאינן בכ"ע, משום שחיפשו עבודה ולא מצאו או שהן עקרות בית, לפי גיל

ושנות ולימוד, גילאי 18-65, 2006

	יהודיות				ערביות			
	אחוזים		אלפים		אחוזים		אלפים	
	+30	עד 29	+30	עד 29	+30	עד 29	+30	עד 29
סה"כ	100%	100%	123.9	34.0	100%	100%	148.3	72.3
עד 9 שנ"ל	14.4	4.4	17.8	1.5	61.2	28.9	90.7	20.9
10-12 שנ"ל ללא בגרות	37.6	34.7	46.6	11.8	19.6	32.6	29.0	23.6
12 שנ"ל עם בגרות	12.3	19.7	15.3	6.7	13.5	27.2	20.0	19.7
+13 שנ"ל	35.4	10.9	43.9	13.9	5.7	10.4	8.4	7.5
לא ידוע	0.2	0.3	0.3	0.1	0.1	0.8	0.2	0.6

מקור: סקר כ"א 2006, למ"ס. עיבודים מיוחדים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת.